

активність створених інноваційних (державних) і венчурних (приватних, переважно іноземного походження) фондів, а також їх незначні фінансово-інвестиційні можливості;

відсутність механізмів перерозподілу інвестиційних ресурсів населення на користь інноваційного сектора; недостатня зацікавленість іноземних інвесторів у фінансуванні вітчизняного інноваційного сектора;

комерціалізація інноваційної продукції (доведення інноваційних розробок до практичного використання потребує додаткових коштів на великий проміжок часу);

надвисокі ризики інноваційної діяльності;

нецільове використання та неефективне використання фінансових ресурсів, спрямованих на підтримку інноваційної діяльності (насамперед, державними установами);

спекулятивне використання державних пілг (наприклад, венчурними структурами) тощо [11].

Висновки. Інноваційні засади розвитку економіки можуть бути зведені лише на системній основі – врахуванні всіх факторів у їх взаємодії. Досить актуальними для України є проблеми формування ефективної сучасної інноваційної інфраструктури, забезпечення системності та ефективності інноваційних процесів, механізми державної підтримки інноваційної діяльності, диверсифікації джерел фінансування наукових досліджень. Цим питанням необхідно приділити увагу у майбутніх дослідженнях.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Амоша О. І. Механізми переходу економіки України на інноваційну модель розвитку. / О. І. Амоша, С. М. Кацура, Т. В. Щетілова. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2002. – 108с.
2. Гальчинський А. С. Інноваційна стратегія українських реформ / А. С. Гальчинський, В. М. Геєць, А. К. Кінах, В. П. Семиноженко. – К.: Знання України, 2002. – 336 с.
3. Гросул В. А. Проблеми інноваційної діяльності в Україні / В. А. Гросул // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2010. – № 1 (3). – Т. 1. – С. 76–82.
4. Людський розвиток в Україні: інноваційний вимір: моногр. / За ред. Е. М. Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень НАН України, 2008. – 316 с.
5. Макогон Ю. Стратегія інноваційного розвитку України в контексті інтеграції до Європейського Союзу / Ю. Макогон, Т. Медведкіна // Журнал європейської економіки. – 2008. – Т. 7 (№ 1). – С. 43–57.
6. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / [Л. І. Федулова, В. П. Александрова, Ю. М. Бажал та ін.]; за ред. Л. І. Федулової. – К.: Основа, 2005. – 552с.
7. Чухно А. А. Твори: у 3 т. Т. 2. Інформаційна постіндустріальна економіка: теорія і практика / А. А. Чухно; КНУ ім. Тараса Шевченка; НАН України. – К.: ВІПОЛ, 2006. – 512 с.
8. Скрипко Т. О. Інноваційний менеджмент: підруч. / Т. О. Скрипко. – К.: Знання, 2011. – 423 с.
9. Дармилова. Ж. Д. Инновационный менеджмент: учеб. пособие / Ж. Д. Дармилова. – М.: Дашков и К, 2013. – 168 с.
10. Стояновський А. Р. Інноваційна культура як чинник розвитку вітчизняного інноваційного підприємництва / А. Р. Стояновський, Т. В. Лежанська // Управління інноваційним процесом в Україні: проблеми комерціалізації науково-технічних розробок: матеріали IV Міжнародної науково-практичної відеоконференції, Львів, 23–24 травня 2012 р. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – С. 221–222.
11. Семенов І. П. Розвиток інноваційної діяльності на підприємствах України / І. П. Семенов // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 3(81). – С. 102–108.

Рецензент д.е.н., професор ДонІЗТ Фінагіна О.В.

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Полякова О.М.

УДК330.341.1:656.2(477)

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Полтавська О. С., аспірант (УкрДАЗТ)

Стаття присвячена удосконаленню управління інноваційним розвитком на залізничному транспорті України. У статті розглядаються проблеми управління інноваційним розвитком на залізничному транспорті України та пріоритеті напрямки управління інноваційною діяльністю на залізничному транспорті України. Також

розглянуті і проаналізовані сучасні напрямки управління інноваційною діяльністю і виділений головний напрям інноваційної діяльності на залізничному транспорті України.

Для вирішення проблем управління інноваційною діяльністю залізничного транспорту України запропонована необхідність вирішення сучасних завдань.

Ключові слова: інновації, управління інноваційною діяльністю, інноваційний розвиток, залізничний транспорт.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К УПРАВЛЕНИЮ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА УКРАИНЫ

Полтавская О. С., аспирант (УкрГАЗТ)

Статья посвящена совершенствованию управления инновационным развитием на железнодорожном транспорте Украины. В статье рассматриваются проблемы управления инновационным развитием на железнодорожном транспорте Украины и приоритеты направления управления инновационной деятельностью на железнодорожном транспорте Украины. А так же рассмотрены и проанализированы современные направления управления инновационной деятельностью и выделено главное направление инновационной деятельности на железнодорожном транспорте Украины.

Для решения проблем управления инновационной деятельностью железнодорожного транспорта Украины предложена необходимость решения современных задач.

Ключевые слова: инновации, управление инновационной деятельностью, инновационное развитие, железнодорожный транспорт.

THEORETICAL APPROACHES TO THE MANAGEMENT OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE RAILWAY TRANSPORT OF UKRAINE

Poltavskaya O. S., graduate student (USART)

The article deals with the improvement of innovation development in railway transport of Ukraine. This paper addresses the problem of innovation development in railway transport of Ukraine and the priority areas of innovation management in railway transport of Ukraine. The current trends of innovation management also reviewed and analyzed and is the main trend of innovative activity in railway transport of Ukraine highlighted. They are the creation and further improvements and speed, and then the high-speed highways.

To solve the problems of innovative development of railway transport of Ukraine it was suggested: to attract innovative technologies that are associated primarily with the creation of high speed rail lines; improve the Ukrainian legislation in innovative development of railway transport and the mechanism of its implementation; establish an effective system of innovation management of Ukr-zaliznitsa and develop an of innovative development program of railway transport of Ukraine.

Keywords: innovation, innovation management, innovation development, railway transport.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Залізничний транспорт України – основна складова транспортної системи і базова галузь економіки країни.

Сучасний залізничний транспорт України є провідною галуззю в дорожньо-транспортному комплексі, який забезпечує 82% вантажних і майже 50% пасажирських перевезень, здійснюваних всіма видами транспорту.

Останніми роками залізничний транспорт України знаходиться в стані інтенсивних перетворень, спрямованих на підвищення його ефективності. Серед них прокладання нових, у тому числі безстикових колій, розділення пасажирського і вантажного руху, упровадження швидкісного пасажирського руху, будівництво і реконструкція вокзальних комплексів,

упровадження сучасних інформаційних технологій, електрифікація залізничних колій та ін.

Проте галуззі доводиться стикатися з рядом проблем, які з часом не лише не вирішуються, але й ще більше ускладнюються: технічне та технологічне відставання Українських залізниць від залізничного транспорту розвинених країн світу; результати науково дослідні й дослідно-конструкторські роботи ізольовані від виробничих систем, що суттєво знижує конкурентоспроможність залізничного транспорту.

Сучасний залізничний транспорт відноситься до розряду надзвичайно складних технічних і організаційних систем, управління якими в даний час неможливе в рамках традиційних підходів. Потрібен пошук і розробка нових підходів. Тобто потрібен інноваційний розвиток залізничного транспорту України. Головним в інноваційній діяльності є управління

процесом. Ефективність управління інноваціями залежить від організаційно – структурної моделі підприємства та підрозділів, які відповідають за їх впровадження. Управління інноваціями особливо важливе на державному рівні.

Аналіз останніх досліджень та виділення невирішених частин загальної проблеми. Питанню інноваційного розвитку залізничного транспорту присвячено багато наукових праць.

Дикань В.Л., Зубенко В.О. зазначають, що інноваційна складова надає можливість підвищити конкурентоздатність залізниць та гарантуватиме стабільні високі темпи економічного зростання. Ввівши поняття внутрішніх потреб, автори стверджують, що інноваційна діяльність залізничного транспорту покликана задовольняти такі з них: підвищення якості, надійності та безпеки транспортних послуг; удосконалення автоматизації та механізації перевізного процесу, впровадження основних фондів нового покоління; розвиток інформаційного забезпечення залізниць та ін.[1, с.112]

Дейнека О.Г. бачить програму інновацій залізничного транспорту в розвитку широкого спектру науково-дослідних робіт, які спрямовані на практичне впровадження новітніх ідей, забезпечення своєчасного планування науково-дослідницької діяльності разом з фахівцями зарубіжних країн, дозволять забезпечити підвищення якості робіт, розширення спектру технічних засобів, підвищити безпеку руху. Крім того, основним напрямком інноваційних проектів, вважає сертифікацію послуг залізничної галузі.[2, с.54-55]

В монографії Данька М.І., Диканя В.Л., Калініченко Л.Л. «Підвищення інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємств залізничного транспорту в умовах інтеграційних процесів» запропоновано концепцію взаємодії промислових підприємств Укрзалізниці і промислових підприємств з випуску продукції для залізничного транспорт, що передбачає інноваційне співробітництво. [3, 167с.]

В публікації Ільчука В., Богомолової Н., Сидоренко І. «Інновації в підвищенні технологічного рівня транспорту» автори акцентують, що «інноваційний розвиток транспортної галузі має забезпечити статус України як великої транзитної держави шляхом створення європейського рівня системи сервісного обслуговування пасажирів, технічного оновлення рухомого складу всіх видів транспорту, впровадження інформаційних технологій, машин та механізмів для будівництва об'єктів інфраструктури, впровадження прогресивних технологій перевезень, вдосконалення нормативно – правової бази транспортно – дорожнього комплексу». Приводиться досвід зарубіжних країн світу, які давно використовують новітні технології,

що дозволило їм збільшити ефективність своєї діяльності за всіма напрямками.[4, с.30 – 36]

У статті російських вчених І. Н. Дедова та І.В. Бессонова також наголошується на необхідність інноваційного розвитку галузі, розглянуті принципи формування системи управління інноваційною діяльністю та запропонована інноваційно – інвестиційна програма.[5, с.57 – 59]

При здійсненні інноваційної діяльності на залізничному транспорті актуальним постає питання визначення інноваційної стратегії розвитку підприємства. Тому заслуговує на увагу дисертація Воловельської І.В. «Вибір оптимальної інноваційної стратегії підприємств залізничного транспорту», в якій розглядається проблема підвищення конкурентоспроможності підприємств залізничного транспорту на підставі вибору оптимальної інноваційної стратегії, що здійснюється за допомогою запропонованою авторкою методики оцінки їхнього інноваційного потенціалу.[6, 202с.]

Синікова О.М. у своїй дисертації «Планування інноваційної діяльності на підприємствах залізничного транспорту» розглядає проблему успішного функціонування залізничних підприємств, забезпечення їх високої конкурентоспроможності на підставі складання науково обґрунтованих планів інноваційного розвитку.[7, 275с.]

Сташишен М., Ярмоліцька О. обґрунтовують шляхи інноваційного відтворення основних засобів залізничного транспорту України за допомогою використання світових досягнень.[8, с. 43 – 46]

Також розглядаємо закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011.[9, с.21]

Проте науково – технічний процес обумовлює необхідність постійного удосконалення галузі залізничних перевезень на базі сучасних економічних і організаційних заходів та новітніх наукових підходів.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Таким чином питання проблеми управління інноваційним розвитком залізничного транспорту України потребують подальшого розгляду з метою пошуку їх вирішення в сучасних умовах господарювання.

Мета статті. Обґрунтування сучасних шляхів вирішення проблем управління інноваційним розвитком залізничного транспорту в умовах створення акціонерного товариства «Укрзалізниця» .

Виклад основного матеріалу. Стабільний розвиток залізничного транспорту можливий лише при впровадженні інновацій. Головним в інноваційній діяльності є управління зазначеним процесом. Ефективність управління інноваціями

залежить від організаційно – структурної моделі транспорту, його підприємств і підрозділів, які власне відповідають за їх впровадження.

Якщо в сучасних умовах залучати інвестиції стає простіше, то для запровадження інновацій необхідний системний підхід фахівців з економіки, техніки й технології, які здатні виявити світові інноваційно – технічні та технологічні досягнення в галузі залізничного транспорту, спрогнозувати їх подальший розвиток.

Управління інноваціями особливо важливе на державному рівні. Президентом України було видано указ про затвердження « Положення про Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України » №437 від 8 квітня 2011 року, згідно з яким це агентство визнається центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки України.

На державному рівні передбачені такі пріоритетні напрями інноваційної діяльності на 2011 – 2021 роки:

1) освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії;

2) освоєння нових технологій високотехнологічного розвитку транспортної системи, ракетно космічної галузі, авіа – і суднобудування, озброєння та військової техніки;

3) освоєння нових технологій виробництва матеріалів, їх оброблення і з'єднання, створення індустрії наноматеріалів та нанотехнологій;

4) впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики;

5) технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу;

6) широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища;

7) розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки.

Таким чином ми бачимо, що в Україні на державному рівні визначені органи управління процесами інноваційного розвитку. Також виявлені пріоритетні напрями цього розвитку.

Ми бачимо, що транспортні системи перші в числі пріоритетних. Залізничний транспорт знаходиться у державній формі власності. Це обумовлює можливість централізовано спрямовувати державні кошти на його розвиток. Також існує центральний орган управління Укрзалізниця який здатний вирішувати інтелектуальні проблеми галузі.

Для залізничного транспорту (з урахуванням стану зношеності основних фондів)

пріоритетними напрямками управління інноваційною діяльністю мають стати:

- оновлення парку локомотивів, пасажирських та вантажних вагонів, колійної техніки, удосконалення ремонтної бази рухомого складу;

- розвиток високошвидкісного руху;
- забезпечення безпеки руху автомобільного і залізничного транспорту на високошвидкісних магістралях;

- удосконалення системи управління перевізним процесом та транспортної логістики;

- відновлення власного транспортного машинобудування;

- розробка і впровадження інноваційних супутникових технологій;

- створення системи управління якістю послуг;

- створення сприятливих умов для залучення інвестицій, необхідних для оновлення та модернізації виробничо- технічної бази залізниць;

- приведення у відповідність до європейських стандартів та розвиток міжнародних транспортних коридорів;

- інтеграцію залізничного транспорту України до європейської і світової транспортної системи.

Головним напрямом інноваційного розвитку залізничного транспорту України є створення, а у подальшому і удосконалення швидкісних, а згодом і високошвидкісних магістралей. Зазначені нововведення на залізничному транспорті будуть сприяти підвищенню конкурентоспроможності залізничного транспорту при перевезенні пасажирів та вантажів в порівнянні з автомобільним та авіаційним транспортом.

У зв'язку з сучасним розвитком економіки в країні доцільно зберегти залізничний транспорт України у державній власності.

Також потрібно приділити увагу розробленню та впровадженню науково – технічних досягнень, для підвищення конкурентоспроможності залізничного транспорту.

Висновки. Для вирішення проблем управління інноваційним розвитком на залізничному транспорті України потрібно терміново забезпечити наступне:

- залучення інноваційних технологій, які пов'язані у першу чергу зі створенням високошвидкісних залізничних магістралей;

- удосконалення українського законодавства у сфері інноваційного розвитку залізничного транспорту та механізми його реалізації;

- створення ефективної системи управління інноваційною діяльністю Укрзалізниці і розроблення програми інноваційного розвитку залізничного транспорту Укрзалізниці.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дикань В. Л. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту: монографія / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко. Харків УкрДАЗТ, 2008. с. 194.

2. Дейнека О.Г. Інноваційно-інвестиційні підходи до розвитку галузі залізничного транспорту / О.Г. Дейнека // Тези доповідей ІV міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми міжнародних транспортних коридорів та єдиної транспортної системи України», 2-7 червня 2008 р. –Харків: УкрДАЗТ. –2008. с. 54-55.

3. Данько М.І. Підвищення інвестиційно-інноваційного потенціалу підприємств залізничного транспорту в умовах інтеграційних процесів: монографія / М.І. Данько, В.Л. Дикань, Л.Л. Калініченко; Укр. держ. Академія залізнич. Транспорту. –Х: УкрДАЗТ, 2010. – 167 с.

4. Ільчука В. «Інновації в підвищенні технологічного рівня транспорту/ В.Ільчука, Н.Богомолівої, І.Сидоренко // КУЕТТ: зб. наук.

пр. – К.: КУЕТТ, 2007. – Вип.9. – с.30-36. – (Серія «Економіка і управління»).

5. Дедова І.Н. Инновационный ресурс развития отрасли / И.Н.Дедова, И.В.Бессонов // Железнодорожный транспорт. – 2007. - №11. – с.57-59.

6. Воловельська І.В. Вибір оптимальної інноваційної стратегії підприємств залізничного транспорту: дис. канд.екон. наук / І.В.Воловельська. – Х 2008. – 202 с.

7. Синікова О.М. Планування інноваційної діяльності на підприємствах залізничного транспорту дис. канд.екон. наук / О.М.Синікова – Х 2011. – 275 с.

8. Стасишен М. Інноваційні проблеми економічного розвитку залізниць України / М. Стасишен, О. Ярмоліцька // Економіст. – 2012 - №11 – с. 43 – 46 .

9. Закон України « Про пріоритетні напрями Інноваційної діяльності в Україні» від 8 вересня 2011р. №3716 – 6 // «Урядовий кур'єр» від 8.10.2011р., №186, с.21.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Позднякова Л.О.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Боровик Ю.Т.*

УДК 339.05.001

ІНТЕГРАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ІННОВАЦІЙНО-СПРЯМОВАНОГО ІНВЕСТУВАННЯ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Проценко В. М., здобувач (УІПА)

У статті здійснено інтегральне оцінювання показників інноваційно-спрямованого інвестування машинобудівних підприємств. Визначено, що майже по всіх підприємствах загальний інтегральний показник протягом 2002 – 2012 років знаходиться на рівні нижче середнього, оскільки планове значення даного показника має бути ближче до 1, а у дев'яти роках із 11 це значення варіюється від 0,257 у 2007 році, до 0,469 у 2008 році. Зроблено висновок, що інноваційно-спрямоване інвестування машинобудівних підприємств нерозривно пов'язано з питаннями фінансування та фінансового забезпечення потреби у капіталі, що дає змогу використовувати під час прийняття управлінських рішень загальні критерії, які впливають на обґрунтування таких рішень щодо фінансування - прибуток; ліквідність; структура капіталу; мінімізація оподаткування; об'єктивні (ринкові) та нормативно-правові (законодавчі) обмеження.

Ключові слова: інтегральне оцінювання, показник, інновації, інвестиції, спрямування, підприємство.

ИНТЕГРАЛЬНАЯ ОЦЕНКА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ИННОВАЦИОННО-НАПРАВЛЕННОГО ИНВЕСТИРОВАНИЯ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Проценко В. Н., соискатель (УИПА)

В статье проведено интегральное оценивание показателей инновационно - направленного инвестирования машиностроительных предприятий. Определено, что почти по всем предприятиям общий интегральный показатель за 2002 - 2012 годы находится на уровне ниже среднего, поскольку плановое значение данного показателя должно быть ближе к 1, а в девяти годах из 11 это значение варьируется от 0,257 в 2007 году, в 0,469 в 2008 году. Сделан вывод, что инновационно -направленное инвестирования машиностроительных предприятий неразрывно связано с вопросами финансирования и финансового обеспечения потребности в капитале, что позволяет использовать при принятии управленческих решений общие критерии, которые влияют на